# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0411U003638

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 02-06-2011

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**

## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Діденко Галина Сергіївна

2. Didenko Galyna Sergeevna

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** кандидат наук

**Аспірантура/Докторантура:** так

**Шифр наукової спеціальності:** 03.00.16

**Назва наукової спеціальності:** Екологія

**Галузь / галузі знань:** Не застосовується

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 13-05-2011

**Спеціальність за освітою:** 8.090101

**Місце роботи здобувача:** Інститут захисту рослин

**Код за ЄДРПОУ:** 05523406

**Місцезнаходження:** 03022, м.Київ-22, вул.Васильківська,33

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## III. Відомості про організацію, де відбувся захист

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** Д 26.376.01

**Повне найменування юридичної особи:** Інститут захисту рослин НААН

**Код за ЄДРПОУ:** 05523406

**Місцезнаходження:** вул. Васильківська, 33, м. Київ, Київська обл., 03022, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія аграрних наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

**Повне найменування юридичної особи:** Інститут захисту рослин

**Код за ЄДРПОУ:** 05523406

**Місцезнаходження:** 03022, м.Київ-22, вул.Васильківська,33

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Національна академія наук України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## V. Відомості про дисертацію

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 34.47.51

**Тема дисертації:**

1. Екотоксикологічне обгрунтування застосування гербіцидів на посівах сої в Лісостепу України.

2. Ecotoxicological substantiation of herbicides application under soybean growing in Forest-Steppe zones of Ukraine.

**Реферат/анотація:**

1. Об'єкти досліджень - екотоксикологія хімічних засобів захисту рослин від шкідливих організмів. Мета - екотоксикологічне обґрунтування застосування гербіцидів при вирощуванні сої в Лісостепу України. Методи: лабораторний, польовий, математично-статистичний. Наукова новизна - за результатами екотоксикологічного моніторингу гербіцидів в агроценозі сої вперше встановлено кореляційну залежність їх екотоксикологічних властивостей від полярності сполук. Визначено дипольні моменти, які є функцією молекулярної будови, та класифіковано за полярністю гербіциди сучасного асортименту, що застосовуються для захисту сої. Розроблено алгоритм систематичного аналізу різнополярних гербіцидів в агроценозі сої методами тонкошарової та газорідинної хроматографії, що дозволяє підібрати оптимальні умови вилучення, очищення, якісного та кількісного визначення, як для кожного пестициду окремо, так і їх суміші та контролювати вміст на рівні гігієнічних нормативів. Вперше встановлено, що механізм дії гербіцидів (вплив на ферментативну активність та чисельність мікроорганізмів ґрунту, створення симбіотичного апарату,

процеси азотфіксації у рослин) корелює з їх полярністю та залежить від технології їх застосування та норми витрати. Малополярні гербіциди різних хімічних класів за застосуванням з нормою витрати 0,9 -1,5 кг/га (диметенамід, алахлор, ацетохлор, прометрин, S – метолахлор, пропахізофоп, метрибузин, бентазон, пендиметалін, клетодим), полярні (тифенсульфурон–метил, імазетапір, гліфосат) з нормою витирати на порядок меншою – 0,05-0,01 кг/га діють як стресовий чинник. Інокуляція насіння активним штамом Bradyrhizobium japonicum 634б та обробка мікродобривом повністю знімає токсичний ефект і стимулює метаболічні процеси. Згідно інтегральної класифікації, що враховує токсиколого-гігієнічні та екотоксикологічні показники за 7 - степеневою шкалою гербіциди відносяться до малополярних помірно небезпечних (4-5 ступінь), та полярних (6-7 ступінь) малонебезпечних сполук.За пріоритетом негативного впливу на агроценоз сої запропоновано середньозважений ступінь небезпечності, що враховує вміст діючої речовини та норму витрати препарату. За цим показником препарат Півот, що містить полярний мало небезпечний імазетапір, слід віднести до високо небезпечного першого класу препаратів.Галузь - сільське господарство, захист рослин.

2. Objects of researches - ecotoxicology of plant protection chemical from weeds. Purpose - ecotoxicological a substantiation of herbicides application at soybean in Forest-Steppe of Ukraine. Methods: laboratory, laboratory-field, field, mathematical, statistical. Scientific novelty - is established for the first time first installed them ekotoksykolohichnyh correlation properties of the polarity of the compounds. Determined dipole moment, which is a function of molecular structure, and classified according to the polarity of the modern range of herbicides used to protect soybean. The algorithm for systematic analysis riznopolyarnyh soybean herbicides buffer means thin layer and gas-liquid chromatography, which allows to choose optimal extraction, purification, qualitative and quantitative tests for each pesticide individually, and their mixtures and control content at hygienic standards. Been shown that the mechanism of action of herbicides (influence on enzymatic activity and the number of microorganisms of the soil, a symbiotic system, the processes of nitrogen fixation in plants) correlated with their polarity and depends on technology applications and standards costs. Malopolyarni different chemical classes of herbicides by use of standard costs 0.9 -1.5 kg / ha (dymetenamid, alahlor, atsetohlor, prometryn, S - metolahlor, propahizofop, metrybuzyn, bentazon, pendymetalin, kletodym), polar (tyfensulfuron-methyl, imazetapir, glyphosate) to the standard wipe ten times less - 0,05-0,01 kg / ha act as a stress factor. Inoculation of seeds active strain of Bradyrhizobium japonicum 634b and micro-processing completely removes toxic effect and stimulating metabolism. According to the integrated classification considering toxicological-hygienic and ekotoksykolohichni indicators 7 - power additive scale herbicides ? malopolyarnyh moderately hazardous (4-5 degree), and polar (6-7 degree) malonebezpechnyh compounds. For priority impact on soybean Agrotsenoz proposed average degree of hazard, taking into account the content of active substance and the norm of the drug. According to this index Pivot preparation containing polar imazetapir little dangerous, should be attributed to the highly dangerous first-class products.The branch is agriculture, plant protection.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПІВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Бублик Лудьмила Іванівна

2. Byblik Lydmula Ivanovna

**Кваліфікація:** д.с.-г.н., 03.00.16

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

## VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Кавецький Володимир Миколайович

2. Кавецький Володимир Миколайович

**Кваліфікація:** д.с.-г.н., 03.00.16

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Слободянюк Олена Миколаївна

2. Слободянюк Олена Миколаївна

**Кваліфікація:** к.с.-г.н., 03.00.16

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Рецензенти**

## VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради** Федоренко Віталій Петрович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні** Федоренко Віталій Петрович

**Відповідальний за підготовку облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності** Юрченко Т.А.